ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 243. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го ГРУДНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 30, 1975 No. 243. VOL. LXXXII.

КУЛЬТУРНА ФУНДАЦІЯ „КАРЛІНҐ" ПОЖЕРТВУВАЛА $75,000 НА УКРАЇНСЬКІ ЦІЛІ

Пані Марія МекКормік, головна директорка „Карлінґ Суспільно - Мистецької Фундації" з Торонта, передає старинну ґудотворну ікону Божої Матері Одіґітрії для Осередку Української Культури і Освіти на руки директора проф. Володимира Климкова. Врочисте вручення цієї ікони відбулося 20 жовтня 1975 року в залі „Карлінґ Окіф" у Вінніпеґу в приявності представників Церков (Архиєпископа Бориса, о. протоієрея Дмитра Лучака від УГПЦ та о. крилошанина Семена Іжика від УКЦ), представників міста в особі мейора Степана Дзюби, представників організацій, установ і преси. Програмою проводив Юліян Климків в імені „Карлінґ Окіф Броварні" у Вінніпеґу. Завдяки йому багато українських організацій та мистецьких ансамблів одержали гроші від „Карлінґ" Фундації.

Торонто. — Відома в Канаді фірма виробу пива „Карлінґ О-Кіфф", при якій існує також мистецька фундація, що її очолює пані Марія МекКормік, яка є українського походження по мамі і яка шанує українсько - канадську культуру та залюбки вдягається в український народний одяг, — приділила, завдяки пані Марії МекКормик і п. Юліянові Климковому, який є керівником цієї фірми на провінцію Манітоба, на українські культурні цілі 75.000 долярів в 1974 році. З цієї суми українці в Манітобі одержали понад 30.000 дол. Допомогу одержали цілий ряд українських культурних, церковних і молодечих організацій, як також українські родіо і телевізійні програми. Крім українців, таку ж допомогу від Фундації „Карлінґ" одержали інші національностеві групи в Канаді. Українські установи і організації в окремому зверненні закликають піддержувати названу фірму, бо чим багатша буде компанія, тим більше грошей одержать на свою діяльність українські організації, інституції та мистецькі одиниці. Адреса Культурної Фундації фірми „Карлінґ О-Кіфф": Mrs. Marie McCormick, General Manager of Carling Community Arts Foundation, 79 St. Clair Ave., E. Toronto, Ont.

Не буде змін у політиці багатокультурности в Канаді

Оттава. — Прем'єр-міністер Канади П'єр Еліот Трудо і федеральний міністер праці Джон Мунро, який відповідає за політику багатоне передбачається жадної не передбачається жадної основної зміни цієї політики, а якщо й наступлять деякі скорочення виплат на культурні потреби етнічним групам, то тільки у зв'язку із загальним анти-інфляційним курсом, який уряд почав тепер вводити. Уряд має в пляні давати фінансову допомогу також тим етнічним групам, які такої допомоги досі не отримували, а саме: індіянам. філіпінцям і індійцям (поселенцям з Індії). Відповідаючи на запитання провідника партії НДП Еда Бродбента і Дейвіда Орлікова, члена Палати послів, прем'єр Трудо відповів, що уряд дуже зобов'язаний супроти своїх постанов у відношені до політики багатокультурности і буде їх дотримуватись в рамцях спроможности. Подібну заяву склав також Джон Мунро, кажучи, що його розмову з різними етнічними групами в Монтреалі зле інтерпретують, бо все, що він мав на увазі, це звернення більшої уваги на поборювання дискримінації й осунення перешкод серед деяких меншостевих груп, а не зменшення дотацій на культурні цілі у дотеперішніх формах.

Українці Ню Джерзі приготовляються до спільного відсвяткування Дня Української Незалежности

Пассейк, Н. Дж. — Заходом Стейтової Ради Відділів УККА стейту Ню Джерзі, дня 17 січня 1976 р. у великій залі ресторану „Робін Гуд" в Кліфтоні, Ню Джерзі, відбудеться святочний бенкет. Свою участь в імпрезі вже зголосили представники федерального, стейтового та міських урядів. Губернатор стейту Б. Бирн в присутності представників та преси проголосить і підпише проклямацію Дня Української Незалежности.

Програму бенкету доповнять мистецькі виступи та привіти визначних представників суспільно - громадського та політичного життя.

Це буде перша спроба української громади цього стейту спільно відсвяткувати День Української Незалежности, що має за ціль підкреслити нашу зорганізованість, солідарність з нагоди святкувань 200-ліття Америки та 100-ліття українського поселення в Америці. Комітет прохає і закликає всі громади цього стейту, щоб чисельно репрезентували свої Відділи УККА. Зокрема прохається Духовенство репрезентувати свої громади. З огляду на обмежене число місць, проситься замовляти місця якнайскоріше. Квитки вступу можна замовляти в місцевих ВідділахУККА.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ ЗАПОВІДАЄ ПЛЕНАРНУ СЕСІЮ, ІНФОРМУЄ ПРО ФІНАНСИ І ПРАЦЮ

Торонто (СКВУ). — Чергова Сесія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців відбудеться в Торонті від 6-го до 8-го лютого 1976 р. в готелі „Сівей Таверс" при бульварі Лейкшор ч. 2000. У Пленарній Сесії мають право брати участь з правом голосу представники Українських Церков та члени Секретаріяту СКВУ. Згідно із статутом СКВУ, представники крайових організацій-членів СКВУ, які не є членами Секретаріяту, мають право участи але без права голосу. Згідно з попередньою практикою, Пленарна Сесія буде відкритою для представників української преси та, за попереднім зголошенням, для поодиноких громадян. Намічена програма Пленарної Сесії включає наради Комісії Прав Людини (у п'ятницю вечір), дискусію над звітом Президії (субота вранці), наради Ради в справах Культури (субота по полудні) та схвалення пляну праці і бюджету (неділя). В суботу увечорі відбудеться бенкет-зустріч із громадянством, на якому промовлятиме адв. Андрій Семотюк, керівник бюра СКВУ в Ню Йорку.

На своїх нарадах 9-го грудня 1975 р. Президія Секретаріяту СКВУ розглянула фінансовий звіт СКВУ за час від 1-го січня до 30-го листопада 1975 р. Звіт виказує, що лише 30 відсотків членських організацій СКВУ вплатили свої внески за 1975 р. В тому УККА вплатив 5,000.00 дол. із свого 15,000-го зобов'язання, а КУК 3,000.00 дол. із свого 10,000-го зобов'язання. Більшість прибутків СКВУ є із збірок серед загалу українського громадянства. В тому українська громада Канади склала львину частину грошей на СКВУ. Всі приходи з терену Канади разом (це включає членські внески організацій та датки поодиноких громадян) становлять 51,500.00 дол., коли з терену ЗСА наспіло всього 13,000.00 дол., а з інших країн 6,400.00 дол. Скарбник СКВУ, д-р Ф. Мартинюк, представляючи звіт, зазначив, що багато складових організацій СКВУ вже другий рік підряд не сповняють своїх фінансових зобов'язань супроти СКВУ, що й змушує Президію вести працю за майже постійним дефіцитом, який, у цей час, становить суму 10,000.00 дол. Ця сума являє собою одну третю загальної суми зобов'язань членських організацій. Д-р Мартинюк зазначив також, що багато членських організацій можуть втратити членство в СКВУ, бо залягають із внесками другий рік підряд.

В суботу, 29-го листопада 1975 р. відбулися в Монтреалі чергові наради представників СКВУ, КУК, Українського Олімпійського руху та українських молодечих організацій у справі української акції в час Олімпіяди у Монтреалі 1976 р. На нарадах ухвалено, що українська акція в час Олімпіяди буде ведена Українським Омімпійським Комітетом у Монтреалі під головуванням п. Я. Пришляка. Всі українські установи, організації та поодинокі громадяни, які мають в пляні робити будь-яку інформативну чи репрезентаційну акцію в час Олімпіяди, повинні це робити за попереднім узгідненням та у співпраці з Комітетом. Плян акції Комітету включає втримання одного українського інформаційного центру в Монтреалі в час Олімпіяди, видання різномовних брошурок про участь українських змагунів в Олімпіяді, українські щоденні радіопрограми в час Олімпіяди, як теж постійну українську виставку та інше. Президія Секретаріяту СКВУ закликає українське громадянство підтримати цю акцію в час Олімпіяди, складаючи свої пожертви на Український Олімпійський Комітет (чеки виставляти на Ukrainian Olympic Committee і висилати на адресу бюра СКВУ).

Комісія Прав Людини СКВУ постановила зосередити свою діяльність протягом 1976 р. над обороною свободи релігії та Українських Церков в Україні. В цьому напрямі КПЛ відбула окремі наради з представниками Українських Церков у Секретаріяті СКВУ для узгіднення плянів. Плян передбачає, що в акції візьмуть участь всі українські церковні громади у вільному світі і включає проголошення Тижня Оборони Віри і Церкви в Україні, широку інформаціну акцію серед неукраїнського світу, зорганізування

(Закінчення на стор. 4-ій)

Почались пластові лещетарські табори

(Ю. Ф.) В часі від 24-го до 31-го грудня 1975 р. в місцевості Сейнт Жовіт коло лещетарських теренів Монт Трембляи, провінція Квібек, Канада, відбуваються пластові лещетарські табори. Табір Пластової Станиці Торонто почався 24 ц. м. і нараховує 64 учасників, пластунів і пластунок. Комендантом табору є ст. пл. Леонід Терпляк, бунчужним ст. пл. Адріян Ґеник-Березовський, бунчужною ст. пл. Варвара Тиховецька. День пізніше, 25 ц. м., почалися табори пластової молоді з терену ЗСА, які щорічно організує 16-ий Курінь УПС „Бурлаки". Провідником таборів є пл. сен. Стефан Кушнір, комендантом табору пластунів пл. сен. Роман Волчук, бунчужним ст. пл. Андрій Дужий. Комендантою табору пластунок є пл. сен. Марійка Леськів, бунчужною ст. пл. Марта Попель. Писарем таборів є пл. вірл. Христина Кушнір. Табір начислює 63 учасників з багатьох пластових осередків ЗСА, від Вашінґтону на півдні до Чікаґо на заході. В тому самому часі почався теж табір змагового лещетарства, який організував Карпатський Лещетарський Клюб. В ньому беруть участь члени кількох спортових клюбів з терену ЗСА в числі 12 осіб, програму лещетарського вишколу провадить Зенон Маркевич, КЛК Ню Йорк. В цій самій місцевості відбувають свій лещетарський табір - прогулянку старше пластунство з терену ЗСА і Канади під проводом ст. пл. Андрія Цибульського, Тараса Ковча та Андрія Яціва. Коли долучити ще багато „приватників" з терену Канади і ЗСА, то в цьому часі на лещетарських з'їздах Монт Трембляи, в лещетарських схороницах та в місцевості Сейнт Жовіт можна почути всюди українську мову, яка є тепер там другою після французької. Цю місцевість „відкрили" торонтонські пластуни вже більш як десять років тому, а до них прилучилися пластуни з ЗСА після того, коли через брак снігу на сході ЗСА в минулих роках треба було відкликувати запляновані лещетарські табори. Снігу в цьому році нема теж дуже багато і в околицях Монт Трембляи, але всеж таки пластова молодь, користаючи зі шкільних вакацій, має змогу вправлятись там в лещетарстві.

ЗНОВУ ІНФОРМУЮТЬ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗВІЛЬНЕННЯ І ВИЇЗДУ ПЛЮЩА

„Ню Йорк Таймс" минулої суботи, 27-го грудня, подав за аґенством Ройтера з Москви, таку вістку, датовану 26-го грудня:

„Москва, 26-го грудня (Ройтер). — Совєтські власті запропонували дружині математика - дисидента, задержаного у в'язничному психіятричному закладі, внести подання про виїздну візу для її чоловіка. Андрей Сахаров, лавреат Нобелівської премії миру, сказав тут західнім кореспондентам, що візові власті в Києві, столиці України, запропонували це вчора дружині Леоніда І. Плюща. „Ми сприймаємо це як добру вістку та вважаємо, що вона є результатом міжнародної кампанії в його користь" — сказав д-р Сахаров. Л. Плющ, 43-літній українець, був заарештований в 1972-му році під закидом антисовєтської аґітації. В наступному році його запроторено до психіятричного закладу. Справа викликала широкий розголос на Заході, із Жоржом Марше, французьким комуністичним лідером, між тими, що виступили в обороні Плюща" — сказано в повідомленні „Ню Йорк Таймсу".

Леонід Плющ

Як уже раніше у „Свободі" інформовано, першу вістку про можливість звільнення Л. Плюща та видачі йому виїздової візи подало з Москви „з дисидентських джерел" аґенство „Ассосіейтед Пресс" ще 28-го листопада. Пізніше, 10-го грудня, аґенство „Юнайтед Пресс Інтернешенел" подало знову з Москви вістку, також з „дисидентських джерел", що совєтські власті запевнили дружину Леоніда Плюща, Татьяну Житникову, що справа її чоловіка буде „позитивно полагоджена" протягом п'ятьох днів. За п'ять днів, в понеділок 15-го грудня, в Західній Европі одержано телефонічне повідомлення дружини Плюща, що совєтські власті не тільки відмовилися звільнити її чоловіка, але знову почали його „лікувати" дозами шкідливих медикаментів. Теперішнє повідомлення „Ройтера" це вже четверте з черги в цій самій справі — можливостей звільнення Леоніда Плюща та дозволу на його виїзд із Совєтського Союзу.

Совєтський амбасадор вмішується у внутрішні справи Канади – каже КУК

Вінніпеґ (КУК). — Згідно з повідомленням аґенції „Канадська Преса", 17 грудня 1975 амбасадор Совєтського Союзу в Оттаві уділив пресового інтерв'ю, в якому виступив проти демонстрацій українських жінок, які відбуваються перед брамою амбасади, і зокрема натаврував передавання новин міжнародною службою СіБіСі. Він сказав: „щі новини виготовляються політичними втікачами з метою підважити совєтську систему при допомозі неправдивої інформації і пропаґанди".

Цим виступом совєтський амбасадор дозволив собі забирати голос і втручуватись у внутрішні справи Канади, і тому Централя Комітету Українців Канади негайно зареаґувала в цій справі, вславши делеграму до прем'єр - міністра П. Е. Трудо дня 20 грудня 1975. В цій телеграмі підкреслено, що совєтських амбасадор своєю прилюдною критикою внутрішніх канадських справ став „персона нонґрата" для Канади. Рівночасно Централя КУК зложила признання директорові міжнародної служби СіБіСі Аланові Бравнові за його заяву, що новини СіБіСі укладається для широкої публіки, а не для вподоби совєтської амбасади в Канаді.

В СССР нема політичної свободи – твердить „Фрідом Гавс"

Ню Йорк. — Неприбуткова організація „Фрідом Гавс", яка об'єднує консерватистів і лібералів і метою якої є „скріплення вільних суспільств", виготовила свій річний звіт про стан політичних і людських прав у майже всіх країнах світу. Згідно з тим звітом, такі країни як ЗСА, Великобританія, Франція належать до категорії ч. 1, тобто в них є повна політична свобода, а Совєтський Союз зарахований до останньої категорії ч. 7, тобто до країн, в яких є найнижчий рівень політичної свободи.

Найновіший звіт „Фрідом Гавзу" вказує, що протягом минулого року „рівень свободи зменшився для 743.2 мільйонів осіб у 8-ох країнах". Таким чином, в кінці 1975-го року тільки 19.8 відсотка населення світу живе в „вільних країнах", 35.3 відсотка в „частинно вільних", а 44.9 відсотка всього людства живе в „невільних" державах. Рік раніше, тобто в кінці 1974-го року, „Фрідом Гавс" звітував, що 35 відсотків людства жило у „вільних" країнах. Велике зменшення у відсотку „вільних людей" спричинене тим, що протягом минулого року густонаселена Індія дуже обмежила громадянські права, свободу преси тощо. В інших країнах Азії також обнизився рівень політичної свободи з уваги на зменшення впливів ЗСА в тій частині світу.

АНДРІЙ ЧИРОВСЬКИЙ ДОПОВІДАТИМЕ ПО РІЗНИХ МІСТАХ ЗСА

Джерзі Сити. — При кінці грудня з Риму до Америки приїхав Андрій Чировський, студент другого року теології в Українському Католицькому Університеті і автор книжки — перекладу вибраних творів Василя Симоненка, п.н. „Гранітний обеліск", яка появиться у в-ві „Свободи" на початку наступного року. Андрій Чировський доповідатиме, за згодою Блаженнішого Патріярха Йосифа, на тему: „УКУ — конечність для кожного українця". Доповідь ілюструватимуть прозірки з життя УКУ і відбуватимуться, за чергою, по таких містах, як: Боффало, Парма-Клівленд, Нюарк-Ірвінґтон, Вашінґтон, Ню Йорк та Філядельфія. До участи запрошується зокрема молодечі організації, передусім старшу молодь.

ВАТИКАН І РЕЧНИКИ ГРЕЦЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ПЕРЕГОВОРЮЮТЬ

Рим. — Ройтерс інформує, що Синод Грецької Православної Церкви прийняв постанову про створення окремої комісії, завданням якої є вести переговори з Ватиканом про з'єднання Західньої і Східньої Церков, діючи в дусі екуменізму. Про це рішення повідомив офіційо Митрополит Халкідонський Мелітон в часі окремої екуменічної Служби Божої, яку відправив сам папа Павло УІ з митрополитом Мелітоном в Скитській каплиці. Створення цієї комісії розглядається у Ватикані як подію великої ваги, яка становить переломовий момент у відношеннях між Західньою і Східньою Церквами. Митрополит Мелітон заявив, що ініціятиву для створення тієї комісії піддав Вселенський Патріярх Димітрій, який очолює Східню Православну Церкву. В повідомленні також згадується, що між папою Павлом УІ і прем'єр-міністром Греції Константином Караманлісом відбулись окремі розмови, темою яких було встановлення дипломатичних зв'язків між Ватиканом і Грецією. Рішено продовжувати переговори, ціллю яких є обмін послами між Святим Престолом і Атенами. Між Ватиканом і Грецією не було в минулому дипломатичних зв'язків.

Українці мали голос на Конґресі німецьких політичних партій

Мюнхен, Німеччина. — Під кличем „Свобода і право для Німеччини і Европи", дві найбільш впливові німецькі політичні партії ЦДУ-ЦСУ (Християнсько - Демократичні партії Німеччини) відбули тут в днях 28 і 29-го листопада свій Конгрес. На з'їзд були запрошені, як про це інформує тижневик „Шлях Перемоги" з 7-го грудня ц. р., також українці, між ними Ярослав і Слава Стецьки й проф. Степан Галамай. Головними доповідачами на з'їзді були голови згаданих партій Франц Йозеф Штравс і Гельмут Коль, а також д-р Вернер Маркс, голова зовнішньо-політичної комісії фракції ЦДУ-ЦСУ у німецькому парляменті. У дискусії над доповідями брали також участь мґр Слава Стецько і проф. Юрій Бойко-Блохин. Пані Слава Стецько зокрема підкреслила значення України, цілі її боротьби та нерозривне пов'язання людських прав з національними. Проф. Ю. Бойко-Блохин відмітив приналежність України до Европи. Д-р В. Маркс в обширній заключній доповіді, як також інші доповідачі, кількакратно звертали увагу на питому вагу України й інших поневолених націй. Вони виразно відрізняли Україну від Росії та признавали незаперечне право України на незалежність. Д-р Маркс у свойому слові трикратно повертався до проблеми України, а д-р Гупка починав своє звідомлення для пленуму від виступів українців в дискусії. Головну увагу в дискусії звернено на виступ мґр Слави Стецько, а Ярослава Стецька організатори з'їзду окремо вшанували, запрошуючи його опісля на окреме прийняття для визначних гостей з'їзду.

Громада Твін-Ситі вшанувала науковця і поета Ол. Неприцького-Грановського

Міннеаполіс-Ст. Пол (А. Ю). — Це вшанування відбулося 20 грудня 1975 р. в просторій, гарній залі церкви св. Михаїла в Міннеаполісі в рамках Літературного Вечора, бо в цім випадку малося на увазі головно поетичну діяльність, у зв'язку з 65-річчям появи першої збірки ліричних поезій О. Неприцького - Грановського, збірки під назвою „Пелюстки надій".

Ве... започаткувала коротким вступним словом голова місцевого Відділу УККА п-і Люба Менжега, нагадавши присутнім про заслуги науковця, громадського діяча і мистця слова Олександра Неприцького - Грановського та представляючи зібраним проф. Альбертського Університету д-ра Яра Славутича як доповідача.

„88 років — це таки солідний вік людини", — такими словами почав Яр Славутич свою доповідь, що тривала цілу годину та яку вислухано з великою увагою. Це, очевидно, слід завдячувати Ярові Славутичеві, який, мавши чималий досвід прилюдних виступів, умів не бути одноманітним, нудним, подаючи цікаві факти.

Оприлюднена поетична творчість О. Неприцького-Грановського складається з трьох невеличких збірок, друкованих у Києві, і чотирьох більших збірок, написаних вже в Америці та видрукованих у Чікаґо. Між першими, написаними ще в Україні, і другими — вже амедовга, бо аж 40-річна перерва. Безумовно, ця перерва ви. Безумовно, ця перерва спричинена в першу чергу необхідністю для свіжого еміґранта здобувати собі засоби прожитку на цілком незнаному ґрунті. А з цим пов'язаний і брак рідного середовища. Бо лише прибуття

Проф. д-р Ол. Неприцький-Грановський

в 1949-1951 рр. нової української еміграції із значним відсотком інтеліґенції дало ту рідномовну авдиторію, до якої хотів і міг промовити поетичний голос Неприцького-Грановського.

Отож одна за одною появляються поетичні збірки нашого поета після 40-річної перерви: 1953 р. виходить у світ збірка „Іскри віри" (Чікаґо); 1954 — „Осінні узори" (Чікаґо), 1958 року — збірка „Гимни сонцю" (Чікаґо), 1964 — цикл поезій на зимові теми і поема під загал. назвою „Син зруйнованого замку".

Доповідач докладно зупинився на трьох поетичних збірочках, написаних і виданих ще в Києві, а саме: „Пелюстки надії" — 1910 року, „Намистечко сліз" — 1911 р. і „Акорди" — 1914 р., коли сам автор був уже в Америці, рятуючись від переслідування з боку царського уряду. Така увага доповідача до перших збірок поетичної творчости Неприцького

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова загроза

Західні розвідчі агенції недавно повідомили, що хоча всі держави Північно - Атлантійського Союзу (НАТО) ще наразі спільно продукують багато більше воєнних літаків ніж Совєтський Союз, то протягом минулого року Москва збільшила свою продукцію до тієї міри, що СССР тепер вже місячно продукує таку саму кількість літаків як З'єднані Стейти. Припускають, що хоча протягом першої половини 1976-го року совєтська продукція воєнних літаків правдоподібно залишиться на теперішньому рівні, то в другій половині року ця продукція може збільшитися на 15 відсотків.

Отже, Заходові загрожує нова небезпека, що Совєтський Союз та інші держави Варшавського Пакту незабаром почнуть доганяти держави НАТО щодо продукції воєнних літаків. Але ще більшою загрозою для безпеки вільного світу є те, що нові совєтські літаки значно кращі від попередніх моделів, бо мають багато ширший засяг і можуть везти багато більше бомб чи ракет. Західні спеціялісти твердять, що якщо теперішня тенденція продовжуватиметься, то до 1980-го року дуже послабне дотеперішня перевага держав НАТО щодо якости воєнних літаків.Щодо кількости літаків, то Совєтський Союз та його сателіти вже протягом останніх 10-ох років на обширі Европи мають перевагу над державами вільного світу. Від 1968-го року кількість літаків в західніх республіках Совєтського Союзу та в інших державах Варшавського Пакту зросла на 15 відсотків. Досі провідники НАТО не виявляли великого стурбовання всезростаючою кількістю літаків у комуністичних державах, бо кращі літаки членів НАТО більш ніж балянсували чисельну перевагу СССР і його сателітів. Але тепер в рахубу входить не тільки кількість, але також якість совєтських літаків. Військові фахівці твердять, що на випадок війни Совєтский Союз не був би залежний від летовищ в Східній Німеччині для налетів на західньоевропейські держави, але міг би вживати летунські бази в Україні, Білорусі та в Балтійських республіках, бо нові совєтські літаки можуть летіти на дальші віддалі ніж досі.

Треба надіятися, що уряди держав НАТО, зокрема ЗСА, звернуть належну увагу на перестороги західніх розвідчих агенцій щодо небезпеки, яку для вільного світу можуть становити збільшена продукція совєтських літаків і поліпшення їхньої якости. Хоча Пентагон має в плянах розбудувати ряд нових літаків і забезпечити ними не тільки повітряні збройні сили ЗСА, але також союзників із НАТО, то існує можливість, що Конгрес, стараючись обмежити видатки федерального уряду, не проголосує задовільних фондів на продукцію цих нових літаків. Незаперечним фактом є, що теперішні економічні проблеми в Америці вимагають зменшення державного бюджету, але ці зменшення в жадному разі не повинні стосуватися тієї частини бюджету, яка призначена на мілітарні цілі, бо від оборонної спроможности ЗСА сьогодні залежить майже дослівно бути чи не бути вільному світові.

Велике діло

Серед „шуму-гуку" багатьох наших вартісних і потрібних акцій, кампаній, консолідацій, сезонів тощо, розгортається з індивідуальної української ініціятиви таким же індивідуальним трудом, без ширшої не тільки участи, але й — як досі — навіть зацікавлення нашої громадськости, справді велике діло, вартости і значення якого на ближчу і дальшу мету не можна б переціннти. Мова про Українське Академічне Видавництво, що є частиною респектабельного американського видавництва „Лайбреріс Анлімітед, Інк." в Літтелтон в Колорадо.

В доробку цього відносно ще дуже молодого видавництва є вже такі в кожному відношенні і під кожним оглядом вартісні праці в англійській мові, як „Енциклопедичний довідник етнічних організацій в З'єднаних Стейтах" д-ра Любомира Винара, який разом з його братом д-ром Богданом Винарем, є справжньою душею цього видавництва, „Чорна Рада" П. Куліша, „Патетична соната" Миколи Куліша", „Сучасні українські оповідання" під редакцією д-ра Юрія Луцького, „Невеличка драма" В. Підмогильного, „Студія про Василя Стефаника" д-ра Д. Струка і тепер дві більші праці: „Габсбурги і Запорозькі козаки" д-ра Любомира Винара та велика „Історія української літератури" Дмитра Чижевського під редакцією проф. Ю. Луцького.

Українське Академічне Видавництво сьогодні фахово, згідно з усіми модерними американськими засадами таких публікацій і їх поширювання, продовжує та розгортає практичне здійснення — можна б сказати — задушевної мрії покійного д-ра Луки Мишуги, з ініціятиви якого та при повній співпраці і допомозі Дмитра Галичина, тодішнього головного секретаря і опісля головного предсідника Українського Народного Союзу, цей Союз уже в 30-их роках започаткував власне публікацію книг про Україну, український нарід, українську історію і культуру англійською мовою. Видані УНСоюзом англійською мовою понад три десятки українських книг, включно з такими, як однотомова Історія України Михайла Грушевського та Англомовна Енциклопедія Українознавства під головною редакцією проф. Володимира Кубійовича, якщо ще досі не проломили, то поважно надщербили грубезний мур невігластва та пересудів американського, канадського та взагалі англомовного читача відносно України.

Очевидно, що започатковані УНСоюзом перші кроки в цій ділянці поступово, головно після Другої світової війни, поширювалися та збагачувалися вже багатьма іншими вартісними англомовними виданнями наших наукових установ, Наукового Т-ва ім. Шевченка і Української Вільної Академії Наук, та інших установ, збільшувалася з кожним роком кількість докторських дисертацій на українські теми і цим зусиллям, як і подивугідній жертвенності нашої громади треба завдячувати у великій мірі чи не найбільше досягнення українців в Америці, що ним без сумніву є Гарвардський Український Науковий Цестр із своїми вже здійсненими та заплянованими виданнями. Тепер долучилося до цих зусиль Українське Академічне Видавництво, яке заслуговує на всю можливу тільки нашу увагу і підтримку. Воно бо є черговим великим кроком у нашому розвитку та в наших зусиллях поширювати правду про Україну, що вважається головним завданням української діяспори.

А. Юриняк

ПАРТІЙНІСТЬ І ДЕРЖАВНІСТЬ

Об'єднання Демократичної Української Молоді — ОДУМ — недавно провадило в ЗСА і Канаді обговорення важливої теми: чи потрібні українській еміґрації політичні партії, і звідси — чи є рація для молоді анґажуватися в них?

Нема сумніву, що така дискусія українському суспільству, в еміґрації сущому, вельми потрібна і дуже актуальна. Бо через одну дуже прикметну і важливу хибу діючих в еміґрації партійно-політичних угруповань, серед значної частини еміґраційного загалу витворився погляд, що партії зовсім непотрібні, ба навіть шкідливі, оскільки їхні неузгоджені сепаратні виступи на міжнародному форумі дискредитують нас як національну спільноту, яка бореться за волю одиниці і суспільства.

Тут маємо клясичний приклад перенесення хиб людських (суспільно - політичних діячів) на саму ідею — на суспільно - політичну концепцію. І цікаво, що ряд діячів одумівського проводу, як от інж. Олекса Шевченко Олексій Коновал і Олексій Пошиваник — люди порівняно молоді, які виросли вже на еміґрації, потрапили зайняти щодо цієї проблеми цілком правильне становище, а саме: партійно - політична діяльність — явище цілком закономірне і нормальне в розвиненому суспільстві. Лихо лише в тому, що наші партійно - політичні угруповання ніяк не позбудуться однієї важливої хиби: кожне з них претендує представляти чи заступати інтереси цілости, всієї громади. Тим часом це капітальне непорозуміння, відгомін тоталітарних режимів, що в їх полоні перебувала українська людина. Це ж вони — комуністи і нацисти — мали єдинорятівний рецепт в своєму кулаці на всі болячки суспільно - державного життя і не допускали жадної критики своєї діяльности. Вони вважали себе не ратs, не частиною, а „totus'-ом", чи пак цілим суспільством. Оця тоталістична або тоталітарна настанова, яка не допускає чесного змагання і співробітництва, була і є досі нашою найбільшою „внутрішньою" суспільною хворобою.

Справді бо: яке може бути співробітництво, коли хтось вважає, що тільки його партія, — висловлюючись „образно", — схопила істину за бороду, і тому лише вона, його партія, має право говорити в імені народу, як його репрезентант. Якщо в демократичних суспільствах Заходу певні полемічні „перехвати і перегини" допускається лише в часі кампаній виборів: президента, депутатів парляменту тощо, — то в середовищах наших партійних угрупувань очорнювання одні одних є щоденним явищем.

Та хоч як виглядають неповажно такі, напр., явища, як майже одночасне подання до міжнародних чи державних установ кількох українських меморандумів чи петицій того самого змісту, найбільш жалюгідним однак є те, що у внутрішній пропаґанді, — тобто серед українського суспільства, — кожна сторона — автор меморандуму чи петиції — старається підірвати своїх конкурентів, виставляючи себе єдиним дійсним виразником, „духовим сувереном" українців поза Батьківщиною.

У світлі цього безумовно доречною виявилась ідея створити в УНРаді — поруч дотеперішнього представництва діючих партій — ще позапартійне представництво — т. зв. громадський сектор; тут представлені наші громадські організації та культурні, професійні й мистецькі установи й товариства. Розуміється, Громадський сектор не є якоюсь панацеєю, що здатна відразу зліквідувати всі хиби й недотягнення нашого національно - політичного життя поза Батьківщиною. Але його наявність відіграє свою позитивну ролю втихомирювача партійних пристрастей, наголошуючи ідею державности як ідею надрядну — в протилежності до партійности, як ідеї підрядної, часткової. Ідея державности, як надрядна, всенаціональна — не колідує і не виключає партійности; не протиставлячись партіям, вона їх „ульоковує", умісцевлює на національно - політичній шахівниці.

Повторюємо, конденсуючи. Партії — явище в демократичному суспільстві абсолютно законне і здорове. Нездоровою і шкідливою є лише нетолеранція іншодумців, неґація отого золотого правила, що власне у виміні різних думок, різних поглядів на суспільно - державні справи найшвидше і найпевніше можна знайти правильну розв'язку суспільно- політичних проблем.

Та коли партій може бути декілька (кільканадцять вже свідчить про певну ненормальність, про суспільно-політичну атомізацію даного національного організму), то держава натомість для кожного народу мусіла б бути одна - єдина. Наявність двох Корей, двох В'єтнамів (нині вже уніфікованих за рецептом Півночі), двох Німеччин — це очевидна ненормальність сьогоднішнього політичного світу. Не будемо докладно зупинятися над її причинами, бо це потребує окремого реферату; вистачить сказати, що в цім випадку найбільш завинила поступливість західнього демократичного світу в особі лідера ЗСА — перед гегемоніяльними аспіраціями Совєтського Союзу. Кремлівські головачі швидко зорієнтувалися, що дядько Сем втратив свої забіяцькі риси часів „освоєння Дикого Заходу" і головною його настановою так у приватному, як і в суспільно-політичному житті стало оте (згубне в обличчі аґресивного комунізму на міжнародному форумі) опортуністич-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Богдан Цимбалістий

НАЙВАЖЧЕ ЗАВДАННЯ

III

Якщо мова про зовнішню конфронтацію з ворогом, треба ствердити, що українські російські взаємини були двоякі. Це було деспотичне панування над Україною з безпощадними заходами знищити ввесь її нарід, забороняючи друкувати українською мовою, винищуючи фізично носіїв національної ідеї, ослаблювання фізичної субстанції. Відповіддю на ці заходи був пасивний спротив. Це єдна форма взаємин. Лише кілька разів приходило до збройних воєнних дій: перемога Виговського під Конотопом, програна війна Мазепи, і після майже двох сотень років визвольні змагання 1917-21 років і повстанські дії УПА 1944-го та пізніших років. В порівнянні до потенціялу України, — це були радше слабі спроби збройно розправитися з ворогом.

З вийнятком переговорів між Тимчасовим Урядом у Петербурзі і представниками Центральної Ради в 1917 році, Україна і Росія ніколи не зустрічалися як партнери діялогу та переговорів. Не було до цього основної передумови, а саме свободи слова в Росії і опісля в СССР. Крім того росіяни ніколи не були досі готові визнати українців за партнерів: дискусія з ними була б признанням, що існує „українська проблема". Росіяни волють думати, що такої проблеми нема.

Відсутність відкритої дискусії приводить до різних страхів, упереджень й фальшивих уявлень. Це зокрема стосується росіян. Їхній широкий загал дуже мало знає правди про мету наших національно-визвольних прагнень, про наші погляди та наміри про майбутній улад східньої Европи і взаємини вільної України до її сусідів.

Чимало з росіян щиро переконані, що самостійна Україна служитиме випадовою базою для інших потуг, для війни проти Росії. Так само вони думають, що Росія без України перестане бути великою потугою в світі (деякі українці також так думають). Тим часом усвідомивши собі, якими економічними ресурсами обдарована сама Росія, скільки простору вона займатиме, скільки населення матиме, легко переконатися, що Росія не буде зведена до якоїсь другорядної держави. Вправді вона не буде світовою імперіялістичною потугою, яка усім загрожує, але яка користь з того для пересічного росіянина і для російської культури? Члени російської меншини в Україні знову бояться, що в українській самостійній державі їх чекатиме фізичне винищення.

Ці страхи є безпідставні. Тому дискусія на сторінках чужих, і якщо треба російських, журналів або на міжнародних конференціях та з'їздах має ці питання вияснювати і тим самим усувати фальшиві уявлення про наші національні прагнення. Росіяни мусять бути запевнені, що в інтересах України буде наладнати добросусідські економічні, культурні та політичні взаємини з Росією, що було б самогубно для нас вести якусь перманентну війну з таким сильним і чисельним сусідом. Можливо прийде час, коли Україна та Росія будуть членами европейського чи східньо-европейського об'єднання держав. Це буде можливо, коли Росія почне респектувати усі, навіть малі народи. Бельгія, Голляндія чи Люксембурґ в п'ять чи більше разів менші (числом населення), від Франції чи Німеччини. Проте вони не бояться творити з ними европейську спільноту, бо знають, що їхній голос однаково важливий і рівний, що ані Франція ані Німеччина не будуть посилати в їхні країни своїх аґентів, творити заколоти, щоб опісля їх собі підпорядкувати. Якщо Росія дійде до такого ступеня розвитку та зрілости, тоді народи східньої Европи, в тому і Україна, зможуть подумати, як творити якесь об'єднання чи військово-політичний союз проти нового спільного ворога, що може евентуально появитися на сході.

Не менше важним є вияснювання наших цілей у відношенні до російської меншини в Україні. Гасло „Україна для українців" з недвозначним натяком, що росіян треба буде в самостійній Україні позбутися або виселити, не лише змобілізує самих росіян проти української влади, але викличе обурення серед частини українців, пов'язаних з росіянами родинно, по-сусідськи чи особистою дружбою. Така „програма" радше скріпить російський табір. Навпаки, на нашу думку, члени російської меншини повинні бути наперед запевнені, що вони будуть повноправними громадянами української держави, доки вони шануватимуть українську владу та її закони.

Хочеться вірити, що якщо російський загал знав би усю правду, про що нам ідеться, до чого ми прагнемо, як ми уявляємо собі майбутні взаємини між народами східньої Европи, і не жив би фальшивими уявленнями, витвореними оборонцями „єдіной, нєдєлімой", знайшлися б там одиниці, що стали б в обороні нашої правди. Тим самим одностайний фронт росіян проти нас був би ослаблений. „Український сепаратизм" перестав би бути кошмарем, в страху перед якими всі росіяни вважають конечним об'єднатися. Такі одиниці трапляються і їх може бути більше. Нагадаймо групу Алексінського, яка співпрацювала з українцями в післявоєнних роках, а тепер виступи В. Некрасова, А. Сахарова чи В. Буковського.

Отож нам не треба уникати розмов і дискусій з росіянами. Навпаки, треба використовувати кожну нагоду, щоб ставити наші вимоги і з'ясовувати наші цілі. Вони справедливі і морально виправдані. Правда є за нами і вона здібна переконувати, зокрема заінтересованих чужинців.

Не зважаючи на всякі дискусії і спроби упорядкувати наші взаємини з росіянами без кровопролиття, треба завжди тямити, з ким маємо до діла. Ми маємо до діла з досвідченим імперіялістичним народом, який не гребує ніякими засобами, щоб поширити своє панування. Він вміє використовувати людські слабості, висувати приманливі ідеї (братерства, спільної недолі і терпінь, спільної боротьби і п.) ,людське честолюбство, а якщо треба, терору. Вони майстри у використовуванні внутрішніх непорозумінь та конфліктів серед чужих народів та в загострюванні їх соціяльними чи екстремно націоналістичними кличами — тільки на те, щоб не дійшло до об'єднаної дії народу, призначеного на поневолення. Росія вміє грати на протипольських чи дрімаючих анти - жидівських ресантиментах в народних масах та відвертати від себе їхній гнів і невдоволення. Тому треба бути свідомим тих загроз.

Дискутувати з нашими ворогами в часі перемир'я не означає довіряти їм чи братися з ними. Дискусії чи вереговори — це тільки вживання іншого засобу для осягнення своєї мети. Ведучи такі розмови, тримається „порох сухим" про випадок, коли треба зустрічатися зі зброєю в руках.

(Кінець)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

ВІЙНА З АВТОМОБІЛЕМ

З усіх винаходів, що визволили людину з монотонности щоденного життя, на першім місці слід поставити автомобіль.

Він забрав працюючу людину з брудних, переповнених трамваїв, залізниць, підземок та автобусів, в яких вона проводила щоденно до 90 хвилин або й більше, та дав змогу здійснитися задушевній мрії її батьків про дім — осібняк, в городі, на передмісті. Він створив для цілої родини нову форму товариського життя й розваги, відчинив їм ворота національних парків, історичних місць, забавових площ та пляж, що були досі доменою тільки упривілейованої кляси людей. Для нової середньої верстви в ЗСА (і не лише середньої) автомобіль став засобом втечі з міста і засобом масового транспорту, з якого користає 125 мільйонів автоводіїв та який став об'єктом заздрости багатьох країн світу.

У висліді автомобіль спричинив децентралізацію американської індустрії, порожніння міст та створення передмість з їх супермаркетами, школами, кінами та театрами. Це витворило, у висліді, новий стиль передміського життя.

Нову добу, яку деякі окреслюють словом „нео - номадизм", при чому, „нео-номадизм" — це духовий стан безкорінности, який виявляється в численних автомобільних подорожах та в частій зміні місця замешкання і праці.

Порожніння міст б'є дошкульно по економіці банків та доходах міських правлінь і торговельних підприємств.

Тому міські політики стараються за всяку ціну спинити цей панічний „ісход" з міст, а тому, що автомобіль став спричинником тієї втечі, проголосили його ворогом ч. 1.

Ця політична війна триває тже 10 років і вона ведеться усіма можливими і неможливими засобами, називаючи автомобіль марнотратником пального, спричинником занечищення довкілля та шляховим убивником.

У висліді протиавтомобільної кампанії Ралфа Нейдера, Конґрес схвалив низку законів, якими добився коштовних змін в автах: змін підвізся, впровадження засобів безпеки та стандарту емісії випускних газів, що не тільки збільшують зужиття пального, але збільшують також значно ціну нових автомобілів.

Це зумовило катастрофальний спад продажу і поглибило рецесію в автомобільнім промислі. Жертвою тієї автомобільної справи впали в першій мірі робітники автомобільної промисловости, що залишилися десятками тисяч без праці. Тепер питання, який вихід з тієї дилеми?

Сьогодні 80 відс. робітників і працівників середньої кляси іде до праці автомобілями.

Від Другої світової війни мільйони американців залишили автобуси, сабвеї, залізниці та трамваї. Не важко зрозуміти чому? Автомобілі набагато вигідніші, комфортабельніші (згадати б тільки повітрохолодження, радіо та вентиляцію) дають змогу дібрати собі відповідних співпасажирів, а найважливіше те, вони везуть нас, як то кажуть, від порога до порога.

З побудовою нової сітки шосейних шляхів, автомобілі проїжджають ту саму відстань скоріше та догідніше, ніж інші види транспорту.

І тому ані „лаббіісти масового транспорту", ані висока ціна автомобілів, ані надмірна ціна пального не всилі завернути їх назад до автобусів і підземок, що їх багато років тому покинули їх батьки.

В своїй статті „Реквієм для Великих Возів" („Свобода", ч. 81 з 30-го квітня 1974 р.) я передбачав у зв'язку з кризою пального повільний зворот автомобільної індустрії в напрямі будови компактних возів. Виявляється, що цей зворот буде радше еволюційним, як революційним та забере американській індустрії щонайменше 10 років.

Від часу, коли Генрі Форд своєю моделею „Т" зробив автомобіль масовим засобом транспорту, не покупець, а фабрикант вирішував зовнішній вигляд, всі уліпшення та погінну силу автомобілів.

Ціна пального донедавна була така дешева, що ніхто економією воза не турбувався. У висліді, за останніх 90 років автомобіль збільшив свою величину чотирикратно, свій тягар десятикратно, а силу свого погону — в п'ятдесят разів. Цей великий зріст погінної сили був зумовлений не тільки більшим тягарем автомобіля, але також цілою низкою уліпшень, таких, як автоматична трансмісія, силове стернування, силове гальмування, огрівання, охолоджування,

(Закінчення на стор. 4-ій)

І. М. Новосівський

ВАЖЛИВА ПУБЛІКАЦІЯ ПРО ЛИСТОПАДОВИЙ ЧИН

(1)

Про революційно - самовизначувальні події на Західньо - Українських Землях 1918 р. є вже багата література. А оце читач отримав новий важливий причинок до цих подій співучасника й співтворця чину Першого Листопада 1918 р.: Михайло Гуцуляк — Перший листопад 1918 р., Ню Йорк - Ванкувер, 1973. Накладом Комітету Виконавців Листопадового Чину. 407 сторінок, 57 світлин та ілюстрацій. 23 см. Заголовні сторінки праці в українській та англійській мовах.

У передмові до цієї важливої праці зазначується, що розгляд обмежується до підготови й перебрання української влади у Львові й провінції (Галичині) творцями 1 листопада 1918 р., бо дотепер не було окремої праці про творців цього чину. Ініціятива до написання цього твору зродилася в автора ще в 1967 р. На його ініціятиву прихильно відізвалися понад 20 учасників Листопадового Чину, які кореспонденційним шляхом створили Комітет і прийняли обов'язок своїми причинками насвітлити цей чин. Зібрання матеріялів і видання історії чину спочатку була в руках Я. Гриневича, а вкінці цей обов'язок перебрав д-р М. Гуцуляк.

У праці — яку оце рецензуємо — охоплено перед-листопадові події, організаційні форми Центрального Військового Комітету (ЦВК) та Окружних комітетів, які виступили проти ще існуючої австрійської влади й блискучо здійснили Листопадовий Чин. Праця обмежується розглядом подій тільки перебрання державної влади в Галичині, як першого етапу визвольного змагу на західньо - українських землях. Вона присвячена всім тим, що життя віддали за волю України, або в тюрмах померли за цю ідею, і всім тим, що живуть у неволі чи на волі на Рідних Землях або в розсіянні у вільному світі. Зокрема том, що своїми спогадами - співпрацею збагатили вартість цієї праці.

Автор починає розгляд від творення ЦВК, архітектом якого він уважає Дмитра Палієва, який утаємничив про це автора після створення комітету. Палїів полишив про ці події свій спогад: „Листопадова Революція" в праці „Українська Галицька Армія", т. 3, Вінніпеґ, 1966. Українська Конституанта з 19 жовтня 1918 р. — каже автор, — висловилася більшістю голосів за Українську Державу у змислі Цісарського маніфесту з 16 жовтня 1918 р. — хоч „збірна думка цілого народу" була за з'єднанням із існуючою вже Українською Народною Республікою (стор. 17). Створено верховний орган, Українську Національну Раду, яка вилонює з себе Галицьку, Буковинську й Віденську Делеґації УНРади. Перші дві уконституувалися 27 жовтня 1918 р., а Віденська з Е. Петрушевичем на чолі виїхала негайно до Відня, але тут її заскочив доконаний в Галичині Листопадовий Чин. Бо ще 28 жовтня 1918 створилася в Кракові Ліквідаційна Комісія, яка виставила претенсії до всієї Галичини, про що повідомила намісника Гуйна у Львові.

Українські самостійницькі ідеї нуртували в душах українських культурних діячів ще до вибуху І світової війни; вони не були чужі творцям УСС, які після цісарського відручного письма з 5 листопада 1916 р., а потім після польонофільської заяви цісаря в Кракові в 1917 р. на шкоду українців, носилися з думкою звернути зброю УСС проти Австрії (стр. 19).

Лютнева революція у Росії в 1917 р. і створення Української Центральної Ради (УЦР) у Києві ставили на порядок дня становище до цих подій проводу австрійських українців. Тоді (ще 31 травня 1917 р.) створюється у Відні зі старшин УСС та австрійської армії таємний гурток, який стримів до відірвання українських земель Монархії та проєднання їх до Української Держави. Автор подає членів цього гуртка, а між ними був і він сам. Самостійницькі й соборницькі ідеї нуртували також між членством академічного товариства „Січ" у Відні, яке 3 листопада 1917 р. в телеграмі, висланій в Київ, визнавало УЦР владою для всіх українців — за що члени товариства попали під слідство за державну зраду. Але й львівське студентство, уважаючи себе синами великого українського народу, стало на незалежницько - соборницьку плятформу (стор. 21).

Галицька Делеґатура УНР уважала УСС основою української збройної сили, проте автор уважає, що УСС такою основою не могли стати після скривавлення й ослаблення у боях за гору Лисоню та Потутори, а також через приявність командантом архикн. Вільгельма-Вишиваного (стор. 23). Не дивно, що Листопадовий Чин здійснено без УСС — за вийнятком випадково перебуваючих у Львові одиниць. УСС перебували в той час на Буковині.

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ

Нарад Річного Засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу яке відбулося в днях 19-го до 23-го травня 1975 року на „Союзівці" в Кергонксоні, Н. Й.

(1)

Перший день нарад

Понеділок, 19-го травня 1975 р.

ПЕРША (РАННЯ) СЕСІЯ

Згідно з постановами 33-ої статті статуту УНСоюзу відбулося в днях від 19-го до 23-го травня 1975 року в приміщеннях „Союзівки" в Кергонксоні, Н.И., звичайне річне засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу.

Участь в цьому річному засіданні взяли:

Члени Головного Екзекутивного Комітету:

Иосип Лисогір — головний предсідник,
д-р Іван О. Флис — заступник головного предсідника,
сен. Павло Юзик — головний директор для Канади,
Марія Душник — заступниця головного предсідника,
Володимир Я. Сохан — головний секретар,
Уляна М. Дячук — головний касир,
Степан Гавриш — головний організатор.

Члени Головної Контрольної Комісії:

мгр Іван Геврик, мгр Іван Винник, д-р Богдан Гнатюк, інж. Іван Ващук, д-р Іван Скальчук.

Головні Радні:

д-р Богдан Футей, проф. Тарас Шмагала, д-р М. Куропас, Анна Гарас, Василь Дідюк, інж. Анатолій Дорошенко, д-р Анна Чопик, інж. Мирослав Кальба, Текля Мороз, Євген Репета, Володимир Запаранюк, Андрій Джула, Іван Одежинський.

Головний Редактор — Антін Драган.

Почесні Члени Головного Уряду:

Роман Слободян, інж. Степан Куропась, д-р Ярослав Падох, Марія Демидчук-Чучман, Володимир Дідик і Іван В. Іванчук. Присявни від початку нарад був теж Євген Іванців, який мав перебрати в другій половині каденції пост головного радного.

ПОКЛІН ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ ПАТРОНОВІ УНСОЮЗУ

Безпосередньо перед відкриттям нарад першої сесії всі члени Головного Уряду УНСоюзу зібралися перед пам'ятником Тарасові Шевченкові на „Союзівці" і склали перед постументом патрона УНСоюзу вінок квітів. Цю святкову церемонію започатковано відіграванням національних гимнів: американського, канадського та українського. Опісля головні радні Анна Гарас і д-р Анна Чопик віддеклямували поезію Тараса Шевченка „Мені однаково" в українській та англійській мовах. На закінчення цього поклону Тарасові Шевченкові всі разом відспівали його „Заповіт", після чого зроблено біля пам'ятника спільну знімку.

ІНФОРМАЦІЇ Д-РА РОМАНА СМУКА ПРО ЗАПЛЯНОВАНУ УКРАЇНСЬКУ ФУНДАЦІЮ

Перед офіційним відкриттям нарад річного засідання головний предсідник Иосип Лисогір попросив до слова д-ра Романа Смука з Чікаґо, який подав учасникам нарад інформації про заплановану Українську Фундацію, що її він рішився створити в честь свого Покійного Сина. Після інформаційної доповіді слідували запити, на які д-р Роман Смук подав вияснення.

1. ВІДКРИТТЯ І ПРИЙНЯТТЯ ПОРЯДКУ НАРАД

Наради цього звичайного річного засідання Головного Уряду Українського Народного Союзу відкрив о год. 10.30 ранком головний предсідник Иосип Лисогір. Він зарядив одноквилинну мовчанку для вшанування недавно померлого довголітнього головного радного УНСоюзу бл.п. Тараса Шпікулу, як також всіх інших діячів УНСоюзу, які померли у звітовому році. Опісля головний предсідник виголосив наступне вступне слово.

Приступаючи до справи схвалення порядку нарад, головний предсідник виявив, що члени Головного Уряду одержали на листках паперу виписаний звичайний порядок нарад, приписаний статутом, і попросив ставити внески відносно порядку нарад цьогорічного засідання.

Головний радний д-р Богдан Футей висловив побажання, щоб у майбутньому головний предсідник, скликаючи річне засідання, переслав членам Головного Уряду наперед пропонований порядок нарад разом із друкованими звітами головних урядовців. Він звернув увагу, що вже у звіті головного радного д-ра Мирона Куропаса порушена справа доповнення складу Головного Уряду на місце померлого бл.п. Тараса Шпікули з Чікаґо, і думає, що таку точку треба було вже відразу вставити в пропонований порядок нарад.

Головний секретар Володимир Сохан вияснив, що це він виготовив копії звичайного порядку нарад для всіх членів Головного Уряду, та що це тільки порядок нарад встановлений статутом, а не пропозиція порядку цьогорічних нарад, бо цей порядок нарад щойно будуть пропонувати і потім схвалювати. Він потвердив, що перед Головним Урядом стоїть питання вибору головного радного після смерти бл.п. Тараса Шпікули, але крім цієї справи ще треба б устійнити, чи ми цього року будемо мати окремі комісії Головного Уряду, а коли так, то які вони будуть. Тому і не було можливим виготовити пропозиції порядку нарад для цього першого після Конвенції річного засідання без попереднього вирішення питань комісій. Він пропонує приступити до обговорення цих питань і вслід за цим пропонувати порядок нарад.

Головний радний д-р Богдан Футей поставив внесок, щоб у майбутньому розсилати разом з повідомленням про скликання річного засідання пропонований Головним Екзекутивним Комітетом порядок нарад. На це головний секретар В. Сохан додатково вияснив, що цього року Головний Екзекутивний Комітет не виніс жадного рішення пропонувати якийсь порядок нарад, тому і не можна було предложити членам Головного Уряду щось іншого, як звичайний порядок нарад. Головний предсідник И. Лисогір погодився з головним радним д-ром Богданом Футеєм, щоб у майбутньому розсилати пропонований порядок нарад і цим самим прийняв його пропозицію.

Головний контролер мгр Іван Геврик погодився із вияснениям головного секретаря В. Сохана відносно цьогорічного порядку нарад додати точку звітів комісій після звіту головного редактора „Свободи". Він вичислив пропоновані комісії: Комісія для публічних зв'язків і преси, Комісія для жіночих справ, Комісія для справ молоді, Комісія для справ спорту, Комісія для канадських справ, Комісія для фінансових справ, Комісія для організаційних справ, Культурна комісія, Стипендійна комісія, Виховно-дослідний комітет і Комісія для старших членів. Він також запропонував, щоб вставити до порядку нарад між третьою і четвертою точкою окрему точку вибору Комісій.

Головний контролер мгр Іван Винник запропонував схвалити ще перед порядком нарад резолюцію, що ці річні наради Головного Уряду УНСоюзу присвячуємо 200-літтю Америки та 100-літтю українського поселення в цій країні, а рівночасно він поставив внесок, щоб в окремій точці порядку нарад обговорити пропозицію вшанування УНСоюзом центрального святкування цих річниць у колисці існування УНСоюзу в Шамокіні, чи в цій околиці Пенсильвенії. Головний контролер д-р Богдан Гнатюк запропонував доповнити цю резолюцію так, щоб наради були присвячені 200-літтю Америки, 100-літтю українського поселення в Америці та Рокові Української Жінки, з особливою увагою для української жінки на рідних землях. Він теж запропонував, щоб зменшити число Комісій і покликати тільки такі Комісії, які могли б причинитися до більше справної праці річного засідання. Цей доповнений внесок піддержав головний радний д-р Мирон Куропась, після чого прийнято цю резолюцію одноголосно за текстом, пропонованим і складеним головним контролером мгром Іваном Винником, як слідує:

З уваги на те, що річні наради Головного Уряду УНСоюзу відбуваються напередодні 200-річчя Американської Революції, 100-ліття українського поселення в цій країні та українського вкладу у всебічний ріст і розвиток цієї країни та в часі Міжнародного Року Жінки, Головний Уряд УНСоюзу однозгідно рішає і постановляє відбувати ті свої наради та виностити свої рішення у світлі цих великих святкувань.

Головний контролер д-р Іван Скальчук поставив внесок, щоб вставити до звичайного порядку нарад ось такі додаткові точки:

2. Вибір головного радного,
3. Вибір Комісій,
4. Вибір головного редактора і менаджера чи менаджерів офіційного органу УНСоюзу „Свобода".

Внескодавець гол. контролер д-р Іван Скальчук звертає увагу, що його внесок згідний з постановами статуту і тому він обстоює, щоб цю точку вставити в порядок нарад. Опісля він пропонує після пересунення нумерації точок порядку нарад вставити ще точку 12. Звіти Комісій, перед точками 13. Внески та ухвали і 14. Закриття нарад. Цей внесок піддержав головний радний д-р Мирон Куропась.

Головний предсідник И. Лисогір заявив, що він не може прийняти такого внеску відносно включення точки вибору головного редактора, тому що пост головного редактора не є опорожнений і немає потреби вибирати головного редактора. Головний контролер звернув увагу, що Головний Уряд повинен затверджувати головного редактора кожного року та що він саме так розуміє постанови статуту відносно цієї справи.

Тоді головний предсідник И. Лисогір зарядив обговорення та прийняття поодиноких пропонованих точок порядку нарад зокрема.

Внесок головного радного д-ра Богдана Футея, щоб додати до порядку нарад точку 2. Вибір головного радного, піддержав головний контролер д-р Іван Скальчук і цей внесок прийнято одноголосно.

Пропоновану точку 3. Вибір Комісій прийнято теж одноголосно після короткої дискусії на внесок головного контролера мгра Івана Геврика, що його піддержав д-р Іван Скальчук та д-р Мирон Куропась.

Над внеском включити до порядку нарад точку 4. Вибір головного редактора і менаджера „Свободи" вив'язалася дискусія після того, як цей внесок піддержав гол. радний д-р Богдан Футей. За внеском висловився гол. радний Андрій Джула, а проти включення такої точки нарад вдруге головний предсідник И. Лисогір, та головний контролер мгр Іван Геврик, який вияснив, що вибір не є потрібний, коли Конвенція прийняла звіт головного редактора Антона Драгана. Після короткої дискусії внескодавець гол. контролер д-р Іван Скальчук відтягнув цей свій внесок, вияснивши, що він не мав на думці зміни на пості головного редактора, але вважав цю точку потрібною з формального боку, бо такі постанови статуту.

На пропозицію гол. контролера д-ра Івана Скальчука, піддержану гол. радним Євгеном Репетою, апробовано додати до порядку нарад точку 12. Звіти Комісій. Вслід за цим прийнято одноголосно повністю наступний порядок нарад річного засідання Головного Уряду УНСоюзу:

1. Відкриття і прийняття порядку нарад;
2. Вибір головного радного;
3. Вибір Комісій;
4. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету: головного предсідника Иосифа Лисогора, заступника головного предсідника д-ра Івана О. Флиса, головного директора для Канади сен. Павла Юзика, заступниці головного предсідника Марії Душник, головного секретаря Володимира Я. Сохана, головного касира Уляни М. Дячук, головного організатора Степана Гавриша;
5. Звіт головного редактора органу УНСоюзу „Свобода" Антона Драгана;
6. Звіт Головної Контрольної Комісії;
7. Звіти членів Головної Контрольної Комісії: мгра Івана Геврика, мгра Івана Винника, д-ра Богдана Гнатюка, інж. Івана Ващука, д-ра Івана Скальчука;
8. Звіти головних радних: д-ра Богдана Футея, проф. Тараса Шмагали, д-ра Мирона Куропася, Анни Гарас, Василя Дідюка, інж. Анатолія Дорошенка, д-р Анни Чопик, інж. Мирослава Кальби, Теклі Мороз, Євгена Репети, Володимира Запаранюка, Андрія Джули, Івана Одежинського;
9. Звіт адміністратора „Союзівки" Володимира Кваса;
10. Дискусія над звітами та їх схвалення;
11. Схвалення бюджету;
12. Звіти Комісій;
13. Внесення та ухвали;
14. Закриття нарад.

2. ВИБІР ГОЛОВНОГО РАДНОГО

Відкриваючи дискусію над точкою вибору головного радного головний предсідник И. Лисогір відчитав 32-й параграф статуту, що „Головний Уряд має право покликати іншу особу на опорожнене місце аж до скінчення каденції, та що „кандидати на останню Конвенцію мають бути поставлені до номінації разом з іншими кандидатами, номінованими для зайняття опорожненого уряду". На запит головного радного д-ра Мирона Куропася, чи можна вже подавати кандидатів, головний предсідник заявив, що до цих листа, хто були кандидатами на останній Конвенції можна додати номінації інших осіб. Головний радний Тарас Шмагала пригадав, що на місці було б спершу вияснення, чи ми маємо опорожнене місце в Головному Уряді, коли на Конвенцію вибрано 14 головних радних, а тому двох останніх із рівним числом віддáних на них голосів на Конвенції. Він висловив побоювання, що при такому стані справи вибір нової особи на пост головного радного міг би бути правно оспорюваний, ба навіть бути судовою справою. Обрані могли б такий вибір Головним Урядом оспорювати, тому він хотів би вияснення відносно правної сторінки цієї справи. Гол. предсідник И. Лисогір вияснив, що не було прецеденсу, щоб рівність голосів була так розв'язана, як це сталось цим разом. Але в 1941 році були два головні радні на останньому місці, які одержали рівне число голосів. Тоді ці два кандидати витягнули жереб, який вирішив одного із них переможцем. Тепер двох кандидатів вирішили поділитися каденцією і цим самим вони оба залишилися в уряді. Статут про такі випадки не говорить, а такого прецеденсу не було. Також „Робертс Рулс" не мають нічого про такий випадок. Потверджує, що підненення справи легальности вибору нової особи на пост головного радного є на місці, та що над цим питанням треба застановитися, як також признає логічність поглядам головного радного Тараса Шмагали, що ми вже маємо чотирнадцять головних радних. Головний радний Тарас Шмагала склав заяву, що він обстоює залишення обраних двох останніх головних радних і ставить вимогу, щоб кожний голос був окремо зарекордований, коли б ми пішли вибирати нового головного радного, бо з цього може виникнути правний спір. Головний радний д-р Богдан Футей висловив думку, що ця справа не виглядає зовсім такою складною і не думає, що в цій справі могла б виникнути судова скарга. Одинокe, що могло б статися, було б уневажнення цих виборів. Гол. радний Тарас Шмагала повторив, що таке голосування повинно б бути зареєстроване, а після вияснення головного предсідника, що голосування було б переведено тайно карточками, погоджується, щоб тоді зберегти карточки з такого голосування.

Головний радний інж. Анатолій Дорошенко висловлюється за переведенням виборів головного радного і пригадав, що Конвенція напевно при виборі бл.п. Тараса Шпікули, крім його заслуг, брала під увагу те, що він був з Чікаґо. На його думку, Чікаґо, яке втратило цього головного радного, повинно мати на місце Покійного свого репрезентанта, як одна із найбільших округ УНСоюзу. Це дуже важливе для добра УНСоюзу, щоб більші округи УНСоюзу були в Головному Уряді відповідно репрезентовані.

Головна радна д-р Анна Чопик ставить внесок, щоб признати вибір головними радними цих двох кандидатів, які одержали на Конвенції рівне число голосів і цим самим вже були обрані Конвенцією. В дальшому вона виясняє, що в дійсності немає вільного місця в Головному Уряді, тому й не має потреби вибирати нового головного радного.

(Продовження буде)

Вступне слово головного предсідника Иосипа Лисогора

Пані і Панове!

Найперше на нашім порядку нарад встаньмо та вшануймо хвилиною тихої молитви пам'ять нашого колеги покійного Тараса Шпікули, головного радного протягом 41 років, та всіх наших померлих членів.

Це для мене приємний обов'язок і привілей привітати Вас усіх на цих перших річних нарадах Головного Уряду Українського Народного Союзу, обраного на 28 Конвенції минулого року. Наші найсердечніші привітання та найкращі побажання передаємо зокрема новообраним головним урядовцям, які вперше є з нами. Передаємо їм це привітання, щоб заохотити їх до повної і активної участи в наших однотижневих нарадах і дебатах, які в своїй кінцевій аналізі не тільки дають критичну оцінку того, що було зроблено минулого року, але також накреслюють напрямні праці на наступний рік.

Ми маємо багато дечого обмірковувати протягом найближчих кількох днів, бо наші зацікавлення і наші активності широкі і скомпліковані. Наш Союз заангажований в кожній ділянці наших особистих і громадських активностей. В деякій мірі прогрес — чи його брак — досягнений нашими людьми в З'єднаних Стейтах і в Канаді, на місцевому чи крайовому полі завдячується нашому проводові та способові використання наших ресурсів і нашого вміння. Ряди наших членів включають фаховість і таланти, що можуть рівнятися з найкращими в країні. Наша фінансова й економічна сила та організаційна структура становлять могутнє зосередження дійсної і законної сили. Такі є правдиві і тверді факти, що їх постійно треба мати на увазі під час цих нарад. Вони повинні завжди керувати нашими нарадами, а наші пляни і наші рішення повинні базуватися й віддзеркалювати вповні той потенціял, який вони репрезентують.

У цих наших нарадах ми мусимо мати на думці насамперед добро наших членів. Як можемо ми збільшити їхні користі? Що треба вчинити, щоб поповнити наші ряди більшою кількістю свіжої крови? Ми мусимо знайти відповідь на ці питання. Наша спосібність і наша спроможність піднести допомогу та подбати про додаткові послуги залежить від постійного збільшування нашого членства. Ми також свідомі того, що більше треба зробити для наших старших громадян, студентів та для наших дітей. Також є наявним, що такі братські установи, як наш Союз, та приватні харитативні організації будуть змушені перебрати на свої плечі більшу частину тих тягарів, що їх не можуть двигати місцеві, стейтові і крайові урядові агенції.

Другим головним зацікавленням нашого Союзу завжди було добро нашого народу на рідній землі. Минулий рік був зокрема важкий для інтелектуалістів та молодих людей в совєтській Україні. Ми подбали про основні фонди для комітетів і осіб, які працювали в обороні цих сміливих патріотів, поширюючи інформації про їх змагання та апелюючи до світової опінії для натиску на тиранський режим Москви, щоб він припинив політичне переслідування невинних людей. Наші публікації віддали багато місця, часу й енергії, вповні переданню наявні вісті про долю людей, над якими там знущаються, та закликаючи всіх людей доброї волі приєднатись до оборони людських прав в Україні. Найновіші вісті потверджують факт, що брутальне знущання над нашим народом не припинилось і не полегшилось. Тим то і ми мусимо приспішити та посилити наші оборонні зусилля на ширшу скалю.

Показується, що ми матимемо тиждень, повний зайнять. Ми маємо перед собою трудні завдання, для яких немає легкої розв'язки. Наші труднощі ще тільки збільшуються існуючими економічними і політичними тенденціями як у нашій країні, так і закордоном. Це не є час на слабі серця та на самі тільки бажання. Але це також час, що не є для нас чужий. Наші люди призвичаєні до боротьби та важкої праці. Ми наставлені зробити все необхідне для досягнення наших цілей. На те ми тут зібралися і це є те, що ми прирікаємо нашим членам на початку наших нарад.

JOSEPH LESAWYER — Supreme President

Ladies and Gentlemen:

As our first order of business let us all please rise and honor the memory of our colleague, the late Taras Shpikula, Supreme Advisor for over forty-one years, and all of our deceased members, with a moment of silent prayer.

It is a pleasant duty and a privilege to welcome all of you at this first Annual Session of the Ukrainian National Association Supreme Assembly which was elected at the 28th Convention last year. Our warmest greetings and good wishes ar particularly extended to the newly elected members of this Assembly who are with us for the first time. We stress this welcome so as to encourage them to fully and vigorously participate in the week-long proceedings, discussions, and debates that in the final analysis not only critically review what was done during the past year but also outline the course of action for the ensuing year.

We have much to ponder about over the next few days because our interests and operations are extensive and complex. Our Association is involved in every facet of our individual and community activities. In some measure the progress, or lack of it, attained by our people in the United States and Canada, on the local and national scene, is attributable to our leadership and the way we utilize our resources and know-how. Our ranks include skills and talents that are comparable to the best in the land. Our financial and economic wealth and organizational structure represent powerful concentrations of real and legitimate strength. These are truths and hard facts that should be kept constantly in mind during our sessions. They should continually guide our deliberations and our plans and decisions should be based on and reflect the full potential they represent.

Uppermost in our minds at these sessions must be the welfare of our members. Hou can we increase their benefits? What must be done to bring in more new blood into our fold? We must find the answers to this questions. Our ability and capacity to up-grade assistance and to provide additional services depends on a constantly growing membership. We also know that more needs to be done for senior citizens, students, and our children. And it is evident that fraternal societies such as ours and private charities will have to shoulder a bigger share of these burdens as local, state, and national governmental agencies continue to be inadequate.

Another basic interest of our Association has always been the well-being of our kinsmen in the home country. Last year was a particularly difficult period for intellectuals and individuals who worked on behalf of these brave patriots by disseminating information about their plight and by appealing to world opinion to exert pressure on the tyrranical Moscovite regime to cease its political persecution of innocent people. Our press devoted an enormous amount of space, time, and energy, in fully reporting the news that was available about the status of the individuals that were being tormented and in urging all men of good will to join in the defense of Human Rights in Ukraine. Current news continues to corroborate the fact that the brutal harassment of our brethren has not abated. We, in turn, must accelarate and intensify our defense efforts on a broader scale.

It appears that we are going to have a busy week. We have before us formidable tasks that are not going to yield to easy solutions. Compounding our difficulties are the prevailing negative economic and political trends both here and abroad. It is a time not meant for weak hearts and wishful thinking. But ite is also a time not strange to us. Our people are accustomed to struggle and hard work. We aim to do whatever needs to be done to reach our goals. That is why we assembled here and that is what we pledge to our members as we start our meeting.

Замість квітів для Дорогих
Проф. Д-ра МИХАЙЛА СОНЕВИЦЬКОГО
і
Д-ра ОСИПА УТРИСКА
складаємо 50.00 долярів
на Український Вільний Університет.
Таїса і Петро БОГДАНСЬКІ

З глибоким жалем повідомляємо Приятелів і Знайомих, що 11-го грудня 1975 року упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий

МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

ІВАН КАЛЮЖНИЙ

народився 1900 року на Україні, село Калюжні, Лебединського району.

Горем прибиті:

дружина — ХАРИТИНА
дочки — ЛІДА і ПОЛЯ
зяті — ПЕТРО ПРОЦИК і АНДРІЙ ХОРОШИЛІВ
внуки — РАЯ, ІВАН, МИКОЛА, ПЕТРО і СВІТЛАНА
правнука — КЕЛІ
Сестра і Брат на Україні

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 20-го грудня 1975 року відійшов ненадійно у Вічність

бл. п.

ЯРОСЛАВ БІЛАС

довголітній голова Відділу ООЧСУ в Когоєс, політичний в'язень польських тюрем, член Українського Визвольного Фронту й інших українських установ.

Рідні Покійного висловлюємо щирі співчуття.
ГОЛОВНА УПРАВА ООЧСУ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 24-го грудня 1975 р., на 92-му році життя, після короткої недуги упокоївся в Бозі, наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ і СТРИЙКО

АНТІН ЧАЙКОВСЬКИЙ

кол. начальник залізничної станції та інспектор Дирекції залізниць у Львові, в'язень Домб'я, мистець-маляр.

ПАНАХИДА — в каплиці похоронного заведення Насевичів у Філядельфії, Па. при вул. Френклін (навпроти катедри) в п'ятницю, 26-го грудня, о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 27-го грудня 1975 р. о год. 10:30 вранці, з того ж похоронного заведення до Катедри Непорочного Зачаття й опісля на цвинтар у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

дружина — МИХАЙЛИНА
доньки:
ІРЕНА з чоловіком ТЕОДОСІЄМ СЕНЬКІВСЬКИМ
ОЛЕКСАНДРА з чоловіком ЛЕВОМ ЯЦКЕВИЧЕМ
синова — МАРІЯ ЧАЙКОВСЬКА
внуки:
МАРТА з чоловіком ОСТАПОМ ТАРНАВСЬКИМ
ХРИСТИНА з чоловіком ЗЕНОНОМ ДОЛЬНИЦЬКИМ
МОТРЯ з чоловіком АНДРІЄМ ГОЛОВІНСЬКИМ
АНДРІЙ СЕНЬКІВСЬКИЙ з дружиною МАРІЄЮ
ЛЯРИСА з чоловіком ЗЕНОНОМ ШПОНОМ
ВІРА з чоловіком РОБЕРТОМ ДАТОНОМ
МАРТА з чоловіком ПАВЛОМ КАНВЕЄМ
правнуки:
МАРКО і Максим ТАРНАВСЬКІ
ТИМІШ ГОЛОВІНСЬКИЙ
АНЯ ДОЛЬНИЦЬКА
АРЕТА і РЕНАТА ШПОНИ
ЮСТИН та ЮРІЙ ДАТОНИ
СОНЯ СЕНЬКІВСЬКА
і ЛІСА КАНВЕЙ
братанок — ЗЕНОН ЧАЙКІВСЬКИЙ з дружиною ЛЮДМИЛОЮ і синами ЮРІЄМ та БОГДАНОМ
племінниця — ЯРОСЛАВА з чоловіком ФРИДРИХОМ МАРКОМ та сином АНДРІЄМ
і Родина в Україні і в Польщі

ПАРТІЙНІСТЬ І ДЕРЖАВНІСТЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

не гасло: „хай буде лихо, аби тихо!" І Кремль, раз-у-раз шантажуючи, використовує цю опортуністичну настанову дядька Сема. Ось вам головне джерело неспокою в усіх країнах світу поза межами обох комуністичних потуг: Китаю і СССР (де, розуміється, людність „благоденствує"!).

Вертаємось безпосередньо до нашої теми „партійність-державність": факт існування у нас, поза Батьківщиною, аж трьох „екзильних урядів" — чи пак „претендентів на владу" — був би дуже смішним, якби водночас не таким сумним. Аж дивно, що ми, — бувши, як кажуть „не вчорашні", а маючи чималенький досвід з доби наших визвольних змагань і пізніше, — не вміємо чи не хочемо використати той незаперечний факт, що тут, в еміграції, маємо законних представників нашого останнього уряду з Рідної Землі, який не зрікся своїх прероґатив і не був їх позбавлений своїм народом, а був змушений залишити Батьківщину під навалою ворога - окупанта. Кожна політично - думаюча людина в іншому народі обов'язково вхопилася б за цей атут у боротьбі за суверенність. А у нас він недоцінений і марнується.

Веду мову про Державний Центр УНР; це власне він має те, чого не мають інші претенденти на владу, а саме: спадкоємність, тяглість державности, ненакиненої окупантом, а як вияву суверенної волі народу на Рідній Землі. Структура нашого Державного Центру достатньо гнучка і містка, даючи місце представництву цілого спектру української державно - політичної думки.

Негування ДЦ УНР Союзом Гетьманців - державників (СТД) — прикре непорозуміння. Цим окресленням не маємо жадного наміру кривдити гетьманців - державників, а лише акцентуємо наше переконання, що в данім випадку маємо до діла з непереборенним ресантиментом, наслідком невигаслих намагань переважно бачити в інших вину за нашу програну (в той час, коли винні всі, лише може в неоднаковій мірі). Нічого казати, що така позиція ніяк не лицює угруповванню, котре самою своєю назвою наголошує перевагу загального над частковим, державности над партійністю.

Більше, ніж будь - коли сьогодні ясно, що дійсний патріотизм, дійсна національно - політична зрілість полягає в готовості і вмінні особисті і групові інтереси підпорядкувати інтересам цілости, всенаціональному постулятові державности.

ВІЙНА З АВТОМОБІЛЕМ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

електричні сидження, електричні вікна, очистка випускних газів тощо.

Виглядає проте, що „райські" часи накидання покупцям моделів авт та їх уліпшень по лінії інтересів автомобільного промислу належать вже до минулого, і якщо цей промисел хоче затримати свою продукцію на дотеперішній висоті, мусить глянути дійсності в очі та почати будувати дешевші й економічніші автомобілі.

Найважливіше, проте, питання, чи Детройт зуміє осягнути обидві мети доцьогочасним рушієм внутрішнього згорання, який ми називаємо популярно бензиновим мотором.

Бо на світовім автомобілевім ринку крім бензинового мотору зустрічаємо вже мотори Дізеля (Мерцедес Бенц, Пужо), газові турбіни (Ровер в Англії), мотори Ванкеля (Авді, Мазда) та бензинові 2-коморні мотори або т. зв. „стретіфайд енджінс" (Гонда).

Хоч енергетична криза, а з нею рецесія в автомобільній індустрії почалася в 1973 році, Детройт досі не зробив жадної радикальної зміни в конструкції своїх автомобілів, зацитькуючи лише покупців паперовою реклямою про збільшену економію своїх нових возів.

Идеться про те, що Детройт має заінвестованих поверх 100 більйонів в машинах та знаряддях для продукції автомобілів і кожна радикальна зміна погону авт вимагає нових машин, нових литвових моделів і нових знарядь. В сьогоднішніх бурхливих економічних часах невідомо, чи така інвестиція фінансово безпечна? З другого боку, без огляду на висоту ціни пального (яке сьогодні в чотири рази дешевше, за, напр., содову воду), американці не вирічуться своїх авт і не повернуться назад до засобів масового транспорту. Тому Детройт мусить мати те на увазі і рішитися в найближчім часі, на котру ногу стати, бо від цього буде залежати не тільки вислід війни з автомобілем, але також дальша доля автомобільного промислу.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

виставки на тему переслідування вірних в Україні, та інші акції.

З днем 1-го листопада 1975 р. центральне бюро СКВУ в Торонті перенеслося до будинку Канадсько-Української Мистецької Фундації. Канадсько-Українська Мистецька Фундація постала з ініціяти і фондів панства Михайла і Ярослави Шафранюків, які пожертвували на ту ціль будинок і збірку творів українського образотворчого мистецтва. Фундація оформлена як громадська установа для збереження і плекання української мистецької культури в Канаді. Фундація відступила дарово одне приміщення у свому будинку для бюра СКВУ з тим, що СКВУ покриває тільки кошти утримання свого приміщення. Нова адреса бюра СКВУ: 2395A Bloor St. West, Suite 2, Toronto, Ontario, Canada, M6S 1P6.

Громада Твін-Сіті вшанувала...

Закінчення зі стор. 1-ої

Грановського цілком оправдана, бо з присутніх рідко хто про них щонебудь знав. Вже в цих збірках перед нами виступає поет - лірик, зокрема майстей пейзажної лірики та лірики любовних і взагалі інтимних почувань. Яр Славутич навів яскраві зразки лірики, цитуючи, звертаючи також увагу на засоби поетизації тексту. Лірика суспільна, чи т. зв. лірика громадянських мотивів представлена незначно; але те, що є, становить якісний вклад — як зразки високопатріотичної поезії.

Щодо формального боку — Неприцький - Грановський додержується старих, звичних канонів віршування, не спокушаючись формалістичними витівками, не йдучи слідами наших модерністів. Це поцінування характеру поетичної творчости Неприцького - Грановського стосується і пізніших чотирьох збірок, написаних і виданих вже в Америці, і які ми вище вже назвали, подавши і місце їх видання — Чікаґо.

Істотним доповненням понадгодинної доповіді був виступ самого поета, що подав присутнім вичерпний перелік рецензій і взагалі пресових відгуків на його поетичні збірки.

Закриваючи Вечір, п-і Л. Менжега подякувала прелеґентові за змістовну доповідь, вислухану присутніми з найбільшою увагою і вдоволенням, а поетові - сеньйорові побажавши ще довгих років творчої діяльности.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Приятеля
бл. п. Ярослава Біласа
в Когоез, Н. Й.
складаємо на Патріярший Фонд 10.00 дол.
Богдан і Марія БЕРЕЗИ

Замість квітів на могилу
св. п.
БОГДАНА МИКОЛОВИЧА КРАВЦЕВА
дійсного члена УВАН у США,
склали пожертви на Академію — члени УВАН у США:

Осип ДАНКО	$25.00
Василь РУДКО	25.00

Від імені Управи Академії висловлюємо Жертводавцям щиру подяку.
УПРАВА УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, що в дні 27-го листопада 1975 р. на 63-му році життя, ненадійно, помер

мґр прав
бл. п.
СТЕФАН МАҐОЦЬКИЙ

б. працівник Центросоюзу у Львові та довголітній змагун Спортового Т-ва „Україна".
ПОХОРОНИ відбулися в дні 29-го листопада 1975 р. на рідних землях у родинному місті Львові.
Горем пригноблені:
мати — СОФІЯ
дружина — СТЕФАНІЯ
сини — СЛАВКО і ЮРКО
сестра — МАРІЙКА КАЧОРОВСЬКА з сином ТАРАСОМ і невісткою — всі в Україні
брат — ВОЛОДИСЛАВ з дружиною ОЛЬГОЮ, сином БОГДАНОМ, дочкою ОКСАНОЮ СКУЛЬСЬКОЮ в ЗСА
Ближча і дальша Родина в Україні і діяспорі

Подяка

Почуваюсь до обов'язку зложити прилюдну подяку Високоповажаним Панам: Д-рові Іванові Макаревичеві, Д-рові Романові Кравчукові, Д-рові Богданові Гординському й Д-рові Володимирові Гординському за їхню віддану лікарську опіку та професійну поміч (часто — безкорисну) в час моєї затяжної недуги.

Як символічний вияв нашої вдячности, ми переслали в імені вище згаданих Осіб суму 250.00 долярів на допомогу українським сиротам у Південній Америці й Европі.

МАРІЙКА й ОМЕЛЯН ГЕЛЬБІК
Ірвінґтон, Н. Дж.

ПЕРЕСИЛАЮ
одну тисячу долярів
ЯК МІЙ ФУНДАТОРСЬКИЙ ЧЛЕНСЬКИЙ УДІЛ
до Інституту Липинського
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
який відзначається тим, що дуже мало про себе говорить, а порівнюючи дуже багато корисного виконує і плянує робити.
Кембрідж, Онтаріо Інж. ІРЕНА ІЛЬКІВ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої і Незабутньої МАМИ

бл. п.

КАРОЛИНИ ШЕБУНЧАК

будуть відправлені

Служби Божі з Панахидами

в СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1975 р. о год. 8-ій ранку, в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж. і
в П'ЯТНИЦЮ, 2-го СІЧНЯ 1976 р., о год. 8:30 ранку, в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
Про молитви в ці дні просять —
сини БОГДАН і ІРИДІОН з РОДИНАМИ

...В сумну і так трагічну для нас річницю смерти нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ,
що покинув нас 17-го грудня 1974 року

бл. п.

ІВАНА КОРИТКА

складають в Його пам'ять:

на Патріярший Фонд	$20.00
на Енциклопедію Українознавства (Сарсель)	20.00
і на збірку „Діти-Дітям"	5.00

Хай земля Йому буде легкою!
В горю остала —
дружина МАРІЯ і ДІТИ з РОДИНАМИ
